

**TÜRKİYE EMEKLİ SUBAYLAR, EMEKLİ ASTSUBAYLAR, EMEKLİ UZMAN
ERBAŞLAR, HARP MALULÜ GAZİLER, ŞEHİT DUL VE YETİMLERİ İLE
MUHARİP GAZİLER DERNEKLERİ HAKKINDA KANUN¹**

Kanun Numarası : 2847
Kabul Tarihi : 16/6/1983
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih: 18/6/1983 **Sayı: 18081**
Yayımlandığı Düstur : Tertip: 5 **Cilt: 22** **Sayfa: 425**

Amaç ve kapsam

Madde 1 – Bu Kanun, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığından ayrılanların askerlik mesleğine ilişkin ortak anılarını yaşatmak dayanışmalarını devam ettirmek, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak gayesiyle kuracakları Türkiye Emekli Subaylar, Türkiye Emekli Astsubaylar, Türkiye Emekli Uzman Erbaşlar, Türkiye Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri ile Türkiye Muharip Gaziler derneklerinin tabi olacakları esas ve usulleri düzenler.²

Tanımlar

Mükerrer Madde 1 – (Ek: 23/7/1999 – 4417/1 md.)

Bu Kanunda geçen; Muharip Gazi: Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarından harbe fiilen katılanları,³

Malul Gazi: Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarından; Türkiye Cumhuriyeti Devleti sınırlarını korumak ve güvenliğini sağlamak görevi ile harpte veya Devletin bekasını hedef alan terör örgütlerine karşı yurt içi ve yurt dışı mücadelede her çeşit düşman veya terörist silahlarının tesiriyle veya harp bölgesindeki hareket ve hizmetler sırasında, bu hareket ve hizmetlerin sebep ve tesiriyle yaralanarak tedavileri sonucunda engelliliği rapor ile kesinleşenleri.⁴

İfade eder.

¹ 18/2/2021 tarihli ve 7281 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle, bu Kanunun Adı “Türkiye Emekli Subaylar, Emekli Astsubaylar, Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri ile Muharip Gaziler Dernekleri Hakkında Kanun” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

² 18/2/2021 tarihli ve 7281 sayılı Kanunun 17 inci maddesiyle, bu fıkra da yer alan “Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılanların” ibaresi “Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığından ayrılanların” şeklinde değiştirilmiş, fıkra ya “Türkiye Emekli Astsubaylar,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Türkiye Emekli Uzman Erbaşlar,” ibaresi eklenmiştir.

³ 18/2/2021 tarihli ve 7281 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle, bu fıkranın “Muharip Gazi” ve “Malul Gazi” tanımlarında yer alan “Türk Silahlı Kuvvetleri” ibarelerinden sonra gelmek üzere “, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı” ibaresi eklenmiştir.

⁴ 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu fıkra da yer alan “sakatlığı” ibaresi “engelliliği” şeklinde değiştirilmiştir.

Kurucular

Madde 2 – Bu Kanuna tabi derneklerden:

a) Türkiye Emekli Subaylar Derneği; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığından emeklilik veya maluliyet nedeniyle ayrılan subaylar,⁵

b) Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığından emeklilik veya maluliyet nedeniyle ayrılan astsubaylar,⁶

c) Türkiye Harp Malulü Gazileri Şehit Dul ve Yetimleri Derneği; harp ve vazife malulü olanlar,

d) Türkiye Muharip Gaziler Derneği; savaşa katılanlar.

e) **(Ek:18/2/2021-7281/19 md.)** Türkiye Emekli Uzman Erbaşlar Derneği; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığından emeklilik, maluliyet ve sağlık nedeniyle ayrılan veya sözleşmesini yenilemeyerek ayrılan uzman erbaşlardan en az on yıl görev yapmış olanlar,

Tarafından kurulur.

Tüzelkişilik kazanma

Madde 3 – (Değişik birinci fıkra:18/2/2021-7281/20 md.) Bu Kanuna göre kurulacak derneklerin tüzükleri ilgili mülki amire verilir. Mülki amir İçişleri Bakanlığının ve Milli Savunma Bakanlığının görüşünü alarak tüzüğü inceler. Bu Kanuna ve 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununa aykırılık ve noksanlık bulunmaz ise dernek, Dernekler Kütüğüne kaydedilir ve kayıt tarihinde tüzel kişilik kazanır.

(Değişik ikinci fıkra:18/2/2021-7281/20 md.) Tüzük, kayıt tarihi ile birlikte kuruculara, İçişleri Bakanlığına ve Milli Savunma Bakanlığına tebliğ edilir.

Tüzüklerde yapılacak değişiklikler hakkında da aynı yöntem uygulanır.

Üye olabilecekler

Madde 4 – (Değişik: 6/11/1996 - 4204/1 md.)

2 nci maddeye göre kurulacak derneklerden;

a) Türkiye Emekli Subaylar Derneğine, bu Derneği kurma hakkına sahip olanlar, bunların eşleri ile dul ve yetimleri,

b) Türkiye Emekli Astsubaylar Derneğine, bu Derneği kurma hakkına sahip olanlar, bunların eşleri ile dul ve yetimleri,

⁵ 18/2/2021 tarihli ve 7281 sayılı Kanunun 19 uncu maddesiyle, bu bentte yer alan “Türk Silahlı Kuvvetlerinden” ibaresi “Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığından” şeklinde değiştirilmiştir.

⁶ 18/2/2021 tarihli ve 7281 sayılı Kanunun 19 uncu maddesiyle, bu bentte yer alan “Türk Silahlı Kuvvetlerinden emeklilik veya maluliyet nedeniyle ayrılan astsubaylar ile uzman çavuş, uzman jandarma çavuşlar,” ibaresi “Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığından emeklilik veya maluliyet nedeniyle ayrılan astsubaylar,” şeklinde değiştirilmiştir.

c) Türkiye Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri Derneğine, bu Derneği kurma hakkına sahip olanlar, bunların eşleri ile dul ve yetimleri, şehitlerin dul ve yetimleri ile şehitlerin anne ve babaları,⁷

d) Türkiye Muharip Gaziler Derneğine, bu Derneği kurma hakkına sahip olanlar, Kuvayı Milliye'ye katılanlar, savaş ilan edilmemiş olsa bile savaşa katılanlar, işgal kuvvetlerine karşı çarpışanlar, çatışmaya taraf olan bir devletin silahlı güçlerine karşı savaşanlar, bunların eşleri ile dul ve yetimleri,

e) (Ek:18/2/2021-7281/21 md.) Türkiye Emekli Uzman Erbaşılar Derneğine, bu Derneği kurma hakkına sahip olanlar, bunların eşleri ile dul ve yetimleri,

Üye olabilirler.

Kurucu ve üye olamayacaklar

Madde 5 – 2 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendi hükmü saklı kalmak kaydıyla, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığından emeklilik hakkı kazanmadan istifa edenler (savaşanlar hariç), mahkeme kararı ile çıkarılanlar, disiplinsizlik veya ahlaki nedenlerle ayırma işlemine tabi tutulanlar, sözleşmeleri feshedilenler ile kamu görevinden çıkarılanlar bu Kanuna tabi dernekleri kuramaz ve üye olamazlar.⁸

Yasaklar

Madde 6 – Bu Kanunla kurulması öngörülen derneklerin dışında; aynı amacı güden, bu derneklerin isimleriyle veya bunların isimlerinin baş ve sonuna ekler yaparak veya asker, gazi, muharip, askeri okul adlarını veya benzeri isimleri kullanarak dernek kurulamaz.

(Ek: 23/7/1999 – 4417/2 md.) Bu Kanuna göre kurulan dernekler, siyasi partilerden, işçi ve işveren sendikalarından ve mesleki kuruluşlardan maddi yardım kabul edemezler ve adı geçen kurumlara maddi yardımda bulunamazlar.

Kamu yararına çalışma

Madde 7 – Bu Kanuna göre kurulan dernekler kamu yararına çalışan derneklerden sayılırlar. Bu derneklere yardım yapılabilmesi için ayrıca Milli Savunma Bakanlığı Bütçesine ödenek konulabilir.

Derneklere ilişkin hükümlerin uygulanması

Madde 8 – Bu Kanunda özel hüküm bulunmayan hallerde Dernekler Kanunu ile Türk Medeni Kanununun dernekler hakkındaki hükümleri uygulanır.

⁷ 12/6/2024 tarihli ve 7517 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle bu bentte yer alan “şehitlerin dul ve yetimleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile şehitlerin anne ve babaları” ibaresi eklenmiştir.

⁸ 18/2/2021 tarihli ve 7281 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle, bu fıkra da yer alan “Türk Silahlı Kuvvetlerinden emeklilik” ibaresi “2 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendi hükmü saklı kalmak kaydıyla, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığından emeklilik” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra ya “ayırma işlemine tabi tutulanlar,” ibaresinden sonra gelmek üzere “sözleşmeleri feshedilenler ile kamu görevinden çıkarılanlar” ibaresi eklenmiştir.

Yönetmelik

Madde 9 – Bu Kanunda gösterilen derneklerin, yurt dışındaki aynı amacı güden dernekler tarafından düzenlenen toplantılara katılmalarına izin verilmesi ve benzeri yabancı dernek temsilcilerinin Türkiye'ye davet edilmesi, bu toplantılar ile yurt içi ve yurt dışı tanıtma faaliyetlerinden uygun görülenlerin giderlerinin hangi ölçüde karşılanacağı hususları ile ilgili usul ve esaslar, üyelerin ulusal bayramlarda ve kurtuluş günlerinde giyecekleri kıyafetlerin şekli takabilecekları madalya ve benzeri alametlerin neler olacağı, Milli Savunma Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.

Geçici Madde 1 – Bu Kanunun yayımı tarihini izleyen bir ay içerisinde, Milli Savunma ve İçişleri bakanları halen mevcut derneklerin yönetim kurullarından, mensuplarının tabi olduğu statüyü dikkate alarak yeni kurulacak derneklerin kurucu heyetlerinde görev alacak kişilerin tespitini ister. Bu süre içinde dernekler, kurucu heyette görev alacak kişileri belirlemez veya bildirilenler gerekli nitelikleri haiz olmaz yahut sayısı yediden az olursa, yetkili bakanlar kurucu heyetleri doğrudan oluşturur.

Bu şekilde oluşturulan kurucu heyetler, Dernekler Kanununa ve bu Kanunda öngörülen esasları dikkate alarak yeni kurulacak derneklerin tüzüklerini hazırlayıp iki ay içinde Milli Savunma Bakanlığına vermek zorundadır. Milli Savunma Bakanlığı tüzükleri inceleyip, kanuna uygunluğunu sağlayarak, nihai şeklini verir.

Geçici Madde 2 – Mevcut dernekler, geçici 1 inci maddeye göre yeni derneklerin kurulma işlemlerinin tamamlanmasını izleyen üç ay içinde genel kurullarını toplayıp üyelerinin tabi olduğu statülerini dikkate alarak, yeni kurulan derneklerden birine intibak ve mal varlıklarının bu Kanuna göre kurulacak derneklerden bir veya birkaçına intikali hususunda gerekli kararı almak zorundadır. Belirlenen sürede bu kararı almayan dernekler süre bitiminde infisah etmiş sayılır. Bu derneklerin mal varlıkları bu Kanuna göre kurulan derneklerden Milli Savunma ve İçişleri bakanlarınca uygun görülecek bir veya birkaçına intikal ettirilir.

Mal varlıklarının bu Kanuna göre kurulan derneklerden bir veya birkaçına intikali için karar alınmasında üyelerinin statü ve miktarı gözönünde bulundurulur.

İltihak suretiyle veya infisah etmiş sayılarak tüzelkişilikleri sona eren derneklerin üyeleri, tabi oldukları statüye göre yeni kurulan derneklere yeniden üye kaydedilir.

Geçici Madde 3 – Üyelerin nitelikleri ve kuruluş amaçları bakımından geçici 2 nci maddeye göre iltihak kararı alması veya infisah etmiş sayılması mümkün olmayan ancak tüzüklerinde belirlenen amaç ve kullandıkları isimler bakımından bu Kanun esaslarına aykırı durumda olan dernekler, bu Kanunun yayımını izleyen bir ay içinde İçişleri Bakanlığınca tespit edilerek ilgililere yazılı olarak bildirilir. Dernekler bu bildirimden itibaren altı ay içinde gerekli değişiklikleri yaparak tüzüklerindeki Kanuna aykırılıkları gidermek zorundadır. Belirlenen sürede gerekli değişiklikleri yapmayan dernekler, süre bitiminde infisah etmiş sayılır ve Dernekler Kanununa göre tasfiye edilir.

Geçici Madde 4- (Ek:18/2/2021-7281/23 md.)

Bu maddenin yayımı tarihini müteakip;

a) Milli Savunma ve İçişleri Bakanları ilk genel kurul toplantısını gerçekleştiren uzman erbaş derneklerinin yönetim kurullarından bir ay içinde, yeni kurulacak derneğin kurucu heyetlerinde görev alacak kişilerin tespitini ister. Bu süre içinde dernekler, kurucu heyette görev alacak kişileri belirlemez veya bildirilenler gerekli nitelikleri haiz olmaz yahut sayısı yediden az olursa, yetkili Bakanlar kurucu heyetleri doğrudan oluşturur.

b) Bu şekilde oluşturulan kurucu heyetler, Dernekler Kanunu ve bu Kanunda öngörülen esasları dikkate alarak yeni kurulacak derneğin tüzüğünü hazırlayıp iki ay içinde ilgili mülki amire vermek zorundadır. Mülki amir İçişleri Bakanlığının ve Milli Savunma Bakanlığının görüşünü alarak tüzüğü inceler ve 3 üncü madde hükümlerine göre işlem tesis eder.

Mevcut dernekler, birinci fıkra hükümlerine göre yeni derneğin kurulma işlemlerinin tamamlanmasını izleyen üç ay içinde genel kurullarını toplayıp üyelerinin yeni kurulan derneğe intibak ve mal varlıklarının bu Kanuna göre kurulacak derneğe intikali veya tüzüklerini bu Kanun hükümlerine uygun hale getirme hususunda gerekli kararı almak zorundadır. Belirlenen sürede bu kararı almayan dernekler süre bitiminde infisah etmiş sayılır. Bu derneklerin mal varlıkları Milli Savunma ve İçişleri Bakanlarınca bu Kanuna göre kurulan derneğe intikal ettirilir.

Üyelerin nitelikleri ve kuruluş amaçları bakımından ikinci fıkra hükümlerine göre iltihak kararı alması veya infisah etmiş sayılması mümkün olmayan ancak tüzüklerinde belirlenen amaç ve kullandıkları isimler bakımından bu Kanun esaslarına aykırı durumda olan dernekler, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yayımını izleyen bir ay içinde İçişleri Bakanlığınca tespit edilerek ilgililere yazılı olarak bildirilir. Dernekler bu bildirimden itibaren altı ay içinde gerekli değişiklikleri yaparak tüzüklerindeki Kanuna aykırılıkları gidermek zorundadır. Belirlenen sürede gerekli değişiklikleri yapmayan dernekler, süre bitiminde infisah etmiş sayılır ve Dernekler Kanununa göre tasfiye edilir.

Yürürlük

Madde 10 – Bu Kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 11 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**2847 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun Numarası	2847 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4204	4	12/11/1996
4417	Mükerrer Madde 1, 6	29/7/1999
6462	Mükerrer Madde 1	3/5/2013
7281	Kanunun Adı, 1, Mükerrer Madde 1, 2, 3, 4, 5, Geçici Madde 4	5/3/2021
7517	4	28/6/2024